

Reactie internetconsultatie AVV-verzoek Kennis in je Kas

I. Inleiding

Van 18 juli 2022 tot en met 14 augustus 2022 kon via de website www.internetconsultatie.nl worden gereageerd op de verzoeken van de verenigingen Brancheorganisatie Groente en Fruit Nederland (hierna BO G&F) en Brancheorganisatie Sierteeltproducten (hierna BO Sierteelt), gericht aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), om verbindend verklaring van voorschriften op het gebied van onderzoek en innovatie en de financiering daarvan.

Toekenning van het verzoek tot algemeen verbindend verklaring betekent dat niet verbonden ondernemers in de glastuinbouwsector worden verplicht zich te registreren bij de brancheorganisaties. Voorts worden zij verplicht een financiële bijdrage te betalen aan de brancheorganisaties.

De beoogde periode waarbinnen de verplichting tot jaarlijkse afdracht van de financiële bijdrage jegens BO G&F en BO Sierteelt van toepassing zou zijn, was 1 januari 2023 tot en met 31 december 2027.

Het verzoek van BO G&F en BO Sierteelt heeft betrekking op het gezamenlijke 'Programma onderzoek en innovatie Kennis in je Kas' en heeft tot doel dat ook ondernemers die niet aan de brancheorganisaties zijn verbonden, verplicht worden mee te betalen aan het onderzoeksprogramma. De aanvraag strekt zich uit tot twee regelingen van de beide BO's die gelijklopend zijn.

Met deze internetconsultatie is uitvoering gegeven aan artikel 5:6 van de Regeling producenten- en brancheorganisaties en artikel 165 van de Europese marktordeningsverordening (GMO).

II. Doel van de consultatie

Het doel van deze consultatie is om alle belanghebbenden en vooral de niet bij BO G&F en BO Sierteelt aangeslotenen in de gelegenheid te stellen te reageren op het voorstel van BO G&F en BO Sierteelt.

In het kader van de uitvoering van artikel 5:6 van de Regeling producten- en brancheorganisaties en artikel 165 van de GMO zijn de reacties van belang voor de besluitvorming van de Minister van LNV op de verzoeken van BO G&F en BO Sierteelt ten aanzien van:

- De mate waarin wordt voldaan aan het vereiste van artikel 165 van de GMO dat het 'Gezamenlijk programma' van algemeen economisch belang is voor marktdeelnemers wier activiteiten met glastuinbouw verband

- houden (ondernemers die onder glas groenten, fruit en siergewassen produceren)
- De mate waarin niet bij BO G&F en BO Sierteelt aangesloten glastuinbouwondernemers, op wie de financieringsverplichting komt te rusten, voordeel zullen hebben van de onderzoeken die ter uitvoering van het 'Gezamenlijk programma' zullen worden uitgevoerd.

Er kon op het hele voorstel worden gereageerd en de volgende vragen zijn aan respondenten voorgelegd:

1. Beoordeling algemeen economisch belang en resultaten onderzoeksprogramma's en de effecten daarvan voor marktdeelnemers:

De aan de Brancheorganisatie Groenten en Fruit Nederland en aan de Brancheorganisatie Sierteeltproducten verbonden ondernemers zijn verplicht mee te betalen aan het onderzoeksprogramma. Met de algemeen verbindend verklaring komt de verplichting om mee te betalen ook te liggen op ondernemers die niet aan een van deze bracheorganisaties verbonden zijn.

- Bent u van mening dat het bestaande "Programma Onderzoek en Innovatie Kennis in je Kas 2023-2027" van algemeen economisch belang en van nut is voor de glastuinbouwsector als geheel en dat de gevraagde bijdrage tot voldoende voordeel en resultaten leidt voor de ondernemers?
2. Beoordeling wijziging termijn van het onderzoeksprogramma.
 - Bent u van mening dat de wijziging van de termijn tot en met 2027 van het onderzoeksprogramma leidt tot voldoende nut, voordeel en resultaten ten behoeve van de glastuinbouwsector als geheel?

III. Resultaat van de consultatie

Er zijn dertien reacties binnengekomen.

Hiervan waren twaalf reacties positief, voornamelijk op basis van de argumentatie dat collectief onderzoek noodzakelijk is voor het behoud van de koploerspositie van de Nederlandse glastuinbouw en het geven van invulling aan nieuwe uitdagingen op het gebied van klimaat en energie, gewasbescherming en water.

In de negatieve reactie wordt op een aantal punten bezwaar gemaakt tegen de komst van de algemeenverbindendverklaring van het onderzoeksprogramma. Op de reacties wordt hieronder nader ingegaan.

IV. Wat is op hoofdlijnen met de reacties gedaan?

De naar voren gebrachte aandachtspunten uit de internetconsultatie zijn betrokken bij de besluitvorming over het AVV-verzoek en hebben op onderdelen geleid tot aanpassing daarvan.

Naar aanleiding van de reactie over de werkwijze bij de internetconsultatie geldt dat internetconsultatie in Nederland een Rijksbrede faciliteit is voor publieke participatie, waarvan ook tijdens de zomermaanden gebruik gemaakt kan worden. RVO maakt bekend dat een consultatie over een verzoek om een regeling algemeen verbindend te verklaren, is gestart. De link naar de website www.internetconsultatie.nl/glastuinbouwsector is via de website van RVO onder de aandacht gebracht.

Deze werkwijze is ook toegelicht in de toelichting bij de Regeling producenten- en brancheorganisaties (Staatscourant nr. 29371 14 oktober 2014). Bij het indienen van het onderbouwde AVV-verzoek en het starten van de internetconsultatie is de veronderstelling dat aan de voorwaarden is voldaan. Het vragen om een zienswijze kan het AVV-verzoek ondersteunen. Ook is het mogelijk om aandacht te vragen voor kritiekpunten. Het geven van een zienswijze is van een andere aard dan een bewijspositie in bijvoorbeeld een gerechtelijke procedure.

De uitvoering van een algemeen verbindend verklaarde regeling brengt met zich mee dat ondernemers die niet verbonden zijn aan een erkende brancheorganisatie verplicht worden zich te registreren en financieel bij te dragen. Op deze brancheorganisatie rust dan ook de verantwoordelijkheid om die ondernemers in beeld te krijgen.

Het is van belang om expliciet aan te geven dat alleen de bijdrage aan het onderzoeksprogramma wordt verbindend verklaard, maar niet het lidmaatschap van een brancheorganisatie.

In de positieve reacties wordt aangegeven dat het belangrijk is om gewasoverstijgend onderzoek te doen om als tuinbouw voorop te blijven lopen in de transitie naar een duurzame, klimaatneutrale teelt. De grote opgaven liggen op de terreinen energie, water en gewasbescherming. Het belang wordt benadrukt om hierin als tuinbouwsector voorop te blijven lopen, om ook in de toekomst concurrerend en innovatief te blijven. Daarbij wordt gewezen op het belang van gewasoverstijgend onderzoek en de betrokkenheid van ondernemers binnen het onderzoeksprogramma middels ondernemersgroepen.

In de kritische reactie wordt aangegeven dat een berekening op basis van hectares bezwaarlijk zou zijn omdat de opbrengst per hectare voor de

verschillende producten uiteenloopt. Er zou sprake zijn van vergelijkbare situaties verschillend en verschillende situatie gelijk behandelen. Daarvoor zou een objectieve rechtvaardiging gevonden moeten worden. De exacte wijze van toerekening van de kosten is de verantwoordelijkheid van beide brancheorganisaties.

Ook zouden Nederlandse producenten die in een andere lidstaat afzetten benadeeld worden. Dit lijkt voorbij te gaan aan het feit dat de Nederlandse producent als het goed is voordeel heeft bij toepassing van de onderzoeksresultaten.

Alle telers krijgen een factuur van € 350 per hectare. Bedrijven tot 5.000 m² zijn uitgezonderd.

In de aanvraag voor G&F wordt vermeld dat het gaat om producten van de glasgroenteteelt en wordt verwezen naar de producten, genoemd in de beide verbindend te verklaren regelingen, zijnde de producten van de bedrijven die vallen onder de SBI-codes 01132 (groenten onder glas) en 01252 (aardbeien onder glas). Hierop is ook het representativiteitsonderzoek gebaseerd, waarbij het gaat om het aandeel van de betrokken producten. Het is evident dat niet per product naar de representativiteit wordt gekeken. Het onderzoek wijst uit dat voor de betrokken producten wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 164, derde lid van Verordening 1308/2013.

Verder klopt het punt in de kritische reactie over de rechtsbescherming in geval van een algemeenverbindendverklaring. In het geval van een dergelijk besluit is het niet mogelijk voor belanghebbende(n) om bezwaar en beroep aan te tekenen. Op grond van artikel 8:2 sub a van de Algemene Wet Bestuursrecht is geen bezwaar en beroep mogelijk tegen algemeen verbindende voorschriften. Naar aanleiding van de uitspraak van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant komt de rechtsmiddelvermelding in het besluit tot algemeen verbindend verklaring te vervallen.

Ook klopt het dat de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2017/891 bepaalt in artikel 68 lid 1 sub b dat een AVV voor de sectoren groente en fruit voor ten hoogste de duur van drie jaren verleend kan worden. De respondent geeft aan dat het wederom een verlenging betreft. Echter, ieder nieuw verzoek om algemeen verbindend verklaring wordt opnieuw beoordeeld en eigenstandig over besloten. Dit is dus geen verlenging van eerder genomen besluiten. Daarom moet ook bij elk verzoek aan de voorwaarden van artikel 5.5 van de Regeling producenten- en brancheorganisaties worden voldaan en de nodige documenten en bewijsstukken worden overgelegd.

V. Relevantie onderzoeksprogramma Kennis in je Kas (KIJK)

Het onderzoek van KIIK betreft onderzoek naar energiebesparing, water en gewasbescherming. Dit zijn de onderwerpen waar de tuinbouw als geheel, maar ook iedere ondernemer voor grote maatschappelijke opgaven staat. De genoemde argumenten spelen met name een rol bij 1 van de 3 onderdelen van het programma, het energieonderzoek. Voor de glastuinbouwsector zijn heldere doelen gesteld voor CO2-reductie. De sector heeft de ambitie om in 2040 klimaatneutraal te produceren. Daarbij is aangegeven dat het energieonderzoek zich zeker niet alleen richt op nieuwe, grote en energie-intensieve teelten. Onderzoek naar energiebesparing volgens 'Het nieuwe Telen' reikt bijvoorbeeld mogelijkheden aan voor betere klimaatsturing (gedrag) waardoor energie bespaard kan worden, ook zonder investeringen. Op energie speelt onderzoeksprogramma Kas als Energiebron een cruciale rol binnen de ambities van de sector om klimaatneutrale teelt in 2040 mogelijk te maken. Daarbij worden zoveel mogelijk teelten in het onderzoek meegenomen en is onderzoek primair gewas-overstijgend. De reacties zijn minder gericht op de onderdelen water en gewasbescherming ook al wordt ook het belang daarvan in de meeste reacties benadrukt, bijvoorbeeld om gietwater zoveel mogelijk te kunnen recirculeren, ook om vooruit te lopen op de eisen vanuit de Kaderrichtlijn Water. Zorgvuldig omgaan met water en gewasbescherming is tevens een belangrijk onderdeel van het onderzoeksprogramma KIIK en een verantwoordelijkheid van alle bedrijven.

De brancheorganisaties beogen met het onderzoeksprogramma het toekomstperspectief van de tuinbouwsector als geheel en de ondernemers daarbinnen te verbeteren door de teelt te verduurzamen bij huidige en toekomstige ondernemers. Het ligt op de weg van de brancheorganisaties om het draagvlak in de sector te vergroten voor de ambities uit het onderzoeksprogramma op het terrein van klimaat en energie, water en gewasbescherming.

V. Vervolg

Het besluit wordt aangeboden aan de Minister. Dit besluit wordt gepubliceerd in de Staatscourant en gemeld aan de Europese Commissie.